

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1So/65/2014
Identifikačné číslo spisu:	7013201567
Dátum vydania rozhodnutia:	29.09.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Elena Berthotyová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:7013201567.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a členov senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca, PhD. a JUDr. Jany Henčekovej, PhD., v právnej veci navrhovateľa: W. Q. B., E., bytom J. X, K., proti odporkyni: Sociálna poisťovňa - ústredie, ul. 29. augusta 8, 813 63 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí odporkyne č. XXX XXX XXXX zo dňa 03.09.2013, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 4Sd/39/2013-13 zo dňa 17.02.2014, jednomyseľne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 4Sd/39/2013-13 zo dňa 17.02.2014 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil podľa § 250q ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O.s.p.“) preskúmané rozhodnutia č. XXX XXX XXXX zo dňa 03.09.2013, ktorým odporkyňa podľa § 112 ods. 1, § 259 ods. 1, § 293k, § 293l ods. 1 a § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) priznala navrhovateľovi od dňa 15.03.2010 starobný dôchodok v sume 105,10 € mesačne, zvýšený na základe opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 329/2012 Z. z. od 01.01.2013 na sumu 121,80 €.

V odôvodnení svojho rozhodnutia krajský súd uviedol, že v konaní nebolo sporné, že navrhovateľ získal 15 rokov služby v I. kategórii funkcií a 24 rokov služby v II. kategórii funkcií, a preto dôchodkový vek podľa § 132 ods. 1 písm. b) zákona č. 100/1988 Zb. dosiahol dovŕšením 57 rokov veku. Pretože navrhovateľ dovŕšil dôchodkový vek pred 01.01.2004, a to dňa 19.03.2000, o nároku na starobný dôchodok bola odporkyňa povinná rozhodovať v súlade s ustanovením § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 721/2004 Z. z. podľa právnych predpisov účinných do 31.12.2003, t. j. podľa zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov. Z pohľadu ustanovenia

§ 259 ods. 1 zákona o sociálnom zabezpečení je právne nerozhodné, že navrhovateľ požiadal o priznanie starobného dôchodku už za účinnosti zákona č. 461/2003 Z. z.. Rozhodujúcou skutočnosťou určujúcou hmotnoprávny predpis, podľa ktorého sa určí dôchodková dávka, je dosiahnutie dôchodkového veku. Dôchodkový vek v zmysle uvedeného dosiahol navrhovateľ pred 01.01.2004, a preto o jeho nároku na starobný dôchodok bolo možné rozhodovať iba podľa zákona č. 100/1988 Zb.

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie dôvodiť, že výpočet starobného dôchodku nie je správny a už vôbec korektný. Je presvedčený, že zo strany ústredia Sociálnej poisťovne ide o nesprávny postup pri výpočte výšky môjho starobného dôchodku. Použitie (uplatnenie) § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. je v jeho prípade vecne aj logicky (podľa môjho názoru) nesprávne z toho dôvodu, že nemá voči Sociálnej poisťovni žiadne finančné požiadavky a nároky. V čase do 31.12.2003 aj po 01.01.2004 bol riadne zamestnaný a odvádzal všetky povinné odvody do zdravotnej aj Sociálnej poisťovne. Ďalším dôvodom, prečo žiada zrušenie rozhodnutia č. XXX XXX XXXX X zo dňa 03.09.2013 o priznaní starobného dôchodku je aj absolútne nezrozumiteľný a netransparentný postup pri jeho výpočte. Napríklad na str. 3 ods. 6 je vo vzorci uvedený údaj v menovateli 45,1644 úhrnom, pričom tento údaj je určený do marca roku 2000. On však bol poistený ešte ďalších 12 rokov a 6 mesiacov od 01.03.2001 do 31.08.2013 a 9 mesiacov od 01.04.2000 do 31.12.2000. V jeho prípade by mal byť údaj v menovateli vypočítaný do marca 2010 (približne 55 rokov úhrnom) a snád' aj do marca 2013 (približne 58 rokov úhrnom). Je to len jeden údaj ktorý je úplne nepochopiteľný. Pri uvádzaných údajoch by výška môjho starobného dôchodku bola diametrálne odlišná. Podobných príkladov je v rozhodnutí viac. V celom rozhodnutí sa používajú rôzne údaje rokov a to roky 2000, 2003, 2004, 2010, 2013 atď. Ide o platnosť zákona č. 461/2003. Podľa jeho názoru by sa mali výpočty riadiť termínmi rokov do 01.01.2004 a rokom 2013, kedy požiadal o starobný dôchodok. Navrhuje zrušiť rozhodnutie súdu prvého stupňa ako aj rozhodnutie odporkyne a vec jej vrátiť na ďalšie konanie.

Odporkyňa sa k podanému odvolaniu nevyjadřila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 O.s.p.. Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spojení s ust. § 250s prvá veta O.s.p. odvolanie prípustné, dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa je nedôvodné. Rozhodol jednomyselne bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ust. § 250ja ods. 2 O.s.p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (www.nsud.sk). Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 29.09.2015 (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p.).

Podľa § 244 ods. 1, 2 a 3 O.s.p. v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy. V správnom súdnictve preskúmajú sudy zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy. Rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté.

Podľa § 250l ods. 1 O.s.p. podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých zákon zveruje súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov.

Podľa § 26 ods. 1 zákona č. 114/1998 Z. z. o sociálnom zabezpečení vojakov účinného do 01.01.2001, profesionálny vojak prepustený zo služobného pomeru má nárok na výsluhový dôchodok, ak vykonával

službu (§ 47) najmenej 20 rokov.

Podľa § 125 ods. 11 zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, výsluhové dôchodky priznané a vyplácané podľa § 26 zákona č. 114/1998 Z. z. o sociálnom zabezpečení vojakov v znení neskorších predpisov sa odo dňa účinnosti tohto zákona považujú za výsluhové dôchodky podľa tohto zákona vo výške, v akej patrili ku dňu jeho účinnosti, a od tohto dňa sa zvyšujú o 5 %. Na výplatu týchto dôchodkov je príslušný útvar sociálneho zabezpečenia ministerstva alebo Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia. Výplata týchto dôchodkov sa financuje z osobitného účtu.

Z administratívneho spisu má najvyšší súd za preukázané, že podľa potvrdenia Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia v Bratislave č. 65403008332507 zo dňa 30.01.2013 bol navrhovateľovi podľa § 26 zákona 114/1998 Z. z. o sociálnom zabezpečení vojakov priznaný od 01.01.2001 výsluhový dôchodok. Na nárok na výsluhový dôchodok a jeho výšku bola zhodnotená doba výkonu základnej vojenskej služby od 01.11.1960 do 31.08.1961, doba ďalšej služby vo vojenskej škole od 01.09.1961 do 31.07.1963 a doba služobného pomeru od 01.08.1963 do 31.12.2000. Doba služby od 01.11.1960 do 18.12.1968 a od 01.01.1993 do 31.12.1999 bola zaradená do I. kategórie funkcií, doba služby od 19.12.1968 do 31.02.1992 bola zaradená do II. kategórie funkcií a doba služby od 01.01.2000 do 31.12.2000 bola zaradená do III. kategórie.

Navrhovateľ písomnou žiadosťou o dôchodok žiadal priznať starobný dôchodok pôvodne od 01.03.2010. Vzhľadom k tomu, že navrhovateľ dovŕšil dôchodkový vek pred 01.01.2004, t. j. 19.03.2000, o nároku na starobný dôchodok odporkyňa rozhodla v súlade s § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 721/2004 Z. z. podľa právnych predpisov účinných do 31.12.2003, s odchýlkami ďalej ustanovenými v zákone č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov. Do vzniku nároku na starobný dôchodok navrhovateľ získal 42 rokov doby zamestnania. Na účely určenia sumy starobného dôchodku bolo rozhodných 39 rokov; na dobu zamestnania pred 18. rokom veku sa neprihliadalo.

Predmetom odvolacieho konania bolo preskúmanie rozsudku krajského súdu ako aj konania, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania odvolací súd skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX zo dňa 03.09.2013. V danej veci odvolací súd posudzoval najmä otázku, či odporkyňa bola oprávnená postupovať v zmysle zákona č. 100/1988 Zb. a súčasne, či bola oprávnená krátiť priznanú dávku sociálneho poistenia - starobný dôchodok, ak navrhovateľ súčasne poberá výsluhový príspevok priznaný podľa § 26 zákona č. 114/1998 Z. z. účinného do 01.01.2001.

Najvyšší súd sa s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p. v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku krajského súdu, konštatuje správnosť dôvodov na základe ktorých krajský súd rozhodol a pre zdôraznenie správnosti rozsudku dopĺňa v nadväznosti na navrhovateľove námietky ďalšie dôvody. V danom prípade sa odvolací súd stotožnil aj s právnym názorom uvedeným v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9So/214/2008 zo dňa 28.10.2009, ktorý bol uverejnený v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR 5/2011 pod č. 55.

K námietke týkajúcej sa použitia tej ktorej právnej úpravy na posúdenie nároku navrhovateľa na starobný dôchodok najvyšší súd uvádza, že sa stotožňuje s názorom krajského súdu podľa ktorého, ak navrhovateľ dovŕšil dôchodkový vek pred 01.01.2004, a to dňa 19.03.2000, o nároku na starobný dôchodok bola odporkyňa povinná rozhodovať v súlade s ustanovením § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 721/2004 Z. z. podľa právnych predpisov účinných do 31.12.2003, t. j. podľa zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov.

Čo sa týka krátenia starobného dôchodku, pokiaľ § 125 ods. 11 zákona č. 328/2002 Z. z. výsluhové dôchodky (príspevky), na ktoré vznikol nárok podľa § 26 zákona č. 114/1998 Z. z. používa termín „považuje sa“, podľa názoru odvolacieho súdu aj naďalej takýto (dôchodok) príspevok za službu podľa § 125 ods. 11 zákona č. 328/2002 Z. z. má charakter štátnej sociálnej dávky a nie je výsluhovým

dôchodkom podľa § 38 a nasl. zákona č. 328/2002 Z. z., hoci sa za taký dôchodok považuje. Z právnej úpravy možno vyvodíť, že cieľom zákona tu zrejme bolo zabezpečiť ďalšie poskytovanie dávok výsluhového zabezpečenia, ktoré zákon č. 328/2002 Z. z. nepozná, a ktoré neprevzal z predchádzajúcich právnych predpisov, týkajúcich sa výsluhového zabezpečenia policajtov.

V tejto súvislosti nemožno ponechať bez povšimnutia ani skutočnosť, že navrhovateľ ukončil výkon služby vojaka v roku 2000 a určenie výšky príspevku za službu (dôchodku) podľa § 26 zákona č. 114/1998 Z. z. je rozdielne od spôsobu stanovenia výšky výsluhového dôchodku podľa § 39 zákona č. 328/2002 Z. z..

Podľa § 60 ods. 2 zákona o sociálnom poistení, obdobie dôchodkového poistenia je aj obdobie výkonu služby policajta, profesionálneho vojaka a vojaka prípravnej služby, ak toto obdobie policajt a profesionálny vojak nezískali v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu a nebol im priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu.

Vzhľadom na vyššie uvedený záver, podľa ktorého sa výsluhový príspevok za výsluhový dôchodok iba považuje, podľa názoru odvolacieho súdu odporkyňa konala zákonne, ak do obdobia dôchodkového poistenia započítala aj obdobie, ktoré bolo zhodnotené na poskytnutie výsluhového dôchodku a nepostupovala podľa § 60 ods. 2 zákona o sociálnom poistení.

Z ustanovenia § 60 ods. 2 zákona o sociálnom poistení vyplýva, že právna úprava mala zabezpečiť, aby od dovŕšenia dôchodkového veku podľa všeobecných predpisov o sociálnom zabezpečení (poistení) výsluhový dôchodok i dávky výsluhového zabezpečenia považované za výsluhový dôchodok podľa § 125 ods. 11 zákona č. 328/2002 Z. z. plnili funkciu starobného dôchodku z osobitného systému sociálneho poistenia (zabezpečenia) vo výške primeranej dobe trvania služobného pomeru ako dávka sociálneho zabezpečenia existujúca, či už samostatne alebo popri starobnom dôchodku, na ktorý vznikne nárok dovŕšením dôchodkového veku podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení.

Súčasne bolo cieľom zákona č. 328/2002 Z. z. dosiahnuť právny stav, podľa ktorého by pomerná výška výsluhového dôchodku bola vyššia, ako keby policajtom bola doba profesionálnej služby hodnotená len vo všeobecnom systéme sociálneho zabezpečenia. Z tohto zámeru teda vyplýva, že cieľom zákona bolo vytvorenie stavu, pri ktorom by súčet výsluhového dôchodku a starobného dôchodku zo všeobecného systému sociálneho poistenia bol vyšší, resp. aspoň rovnaký ako suma starobného dôchodku poistenca, ktorý mal všetky doby zamestnania hodnotené len vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia (zabezpečenia).

Odvolací súd poukazuje aj na skutočnosť, že v zmysle článku 33 ods. 2 Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach (č. 128), vyhláseného v Zbierke zákonov pod č. 416/1991 Zb. (ďalej len „Dohovor“), ak má alebo ak by mala inak chránená osoba nárok na dávku ustanovenú v tomto Dohovore a ak dostáva inú peňažnú dávku sociálneho zabezpečenia za tú istú sociálnu udalosť (prežitie ustanoveného veku), môžu sa dávky podľa tohto Dohovoru krátiť alebo zastaviť za určených podmienok a v určenom rozsahu za podmienky, že časť dávok, ktorá sa kráti alebo je zastavená, nepresahuje druhú dávku.

Z článku 33 ods. 2 Dohovoru podľa názoru odvolacieho súdu vyplýva, že v prípade súbehu nárokov na starobný dôchodok tak zo všeobecného ako aj osobitného systému sociálneho poistenia (zabezpečenia) je v zmysle Dohovoru možné starobný dôchodok zo všeobecného systému iba krátiť, a to najviac o sumu, ktorá neprevyšuje sumu výsluhového dôchodku (výsluhového príspevku považovaného za výsluhový dôchodok).

Výsluhový príspevok ako dávka sociálneho zabezpečenia považovaný za výsluhový dôchodok má od dovŕšenia dôchodkového veku podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení (zabezpečení) plniť

funkciu starobného dôchodku z osobitného systému sociálneho poistenia (zabezpečenia) vo výške primeranej dobe trvania služobného pomeru. Odvolací súd vzhľadom na vyššie uvedené dospel k záveru, že na účely stanovenia výšky starobného dôchodku je potrebné do doby dôchodkového poistenia započítať aj doby, hodnotené na účely výsluhového príspevku. Až po takom stanovení výšky starobného dôchodku možno sumu starobného dôchodku krátiť o sumu výsluhového príspevku, považovaného za výsluhový dôchodok.

Vzhľadom na vyššie uvedené právne závery, najvyšší súd rozhodol podľa § 219 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250ja ods. 3 druhá veta O.s.p. a § 250l ods. 2 O.s.p. tak, že rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 4Sd/39/2013-13 zo dňa 17.02.2014 potvrdil ako vecne správny.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 250k ods. 1, § 246c ods. 1 a § 250l ods. 2 O.s.p. tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, lebo navrhovateľ v konaní nebol úspešný a odporkyňa nárok na náhradu trov konania nemá.

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.